

ÖĞRENCİLERİN GELİR DÜZEYLERİ İLE AKADEMİK BAŞARILARI ARASINDAKİ İLİŞKİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA

Mahmut VURAL¹

ÖZ

Geleceğimizi emanet ettiğimiz gençlerimizin kariyerlerindeki en önemli basamak olan üniversite eğitimlerini başarılı şekilde tamamlamaları, dolayısıyla yetişmiş insan kaynağı hem kendileri açısından, hemde ülkelerin geleceği açısından topluma kazandırılan en büyük değer olarak görülebilir.

Öğrencilerin eğitim hayatları boyunca genel olarak karşılaştıkları problemler başlıca öğretim ile ilgili problemler, barınma, beslenme, sağlık ve diğer problemlerdir(Korkmaz, Yüksek Öğretim Gençliğinin Problemleri, 2000). Detaylı olarak incelendiğinde görülecektir ki, bu problemlerin temelinde ekonomik sıkıntılar yer almaktadır. Öğrenci gelir düzeyinin mevcut durumu ile yaşanan sıkıntıların arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığı, tespit edilmesi durumunda olması gereken gelir düzeyinin miktarı ve edinme yolları bu çalışma ile ortaya konulmaktadır. Öğrencinin yaşadığı problemler insandan insana farklılık göstermekle birlikte öğrenci olması nedeniyle kendisinden beklenenin akademik başarısının mümkün olabildiği kadar yükseltilmesidir.

Buradan hareketle çalışmamızda; Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi Meslek Yüksekokulu öğrencilerine yönelik anket uygulanarak gelir düzeyleri ile akademik başarıları arasındaki anlamlı ilişki araştırılmaya çalışılmış olup, konu ile ilgili yapılacak diğer araştırmalara da ışık tutması amaçlanmıştır. Anket uygulaması yardımı ile toplanılan veriler SPSS istatistik programının 20. Versiyonu ile analizi yapılmış, hipotezlerin test edilmesinde frekans (f) ve yüzde (%), Ki-kare testi ile akademik başarı ve öğrenci geliri arasındaki ilişkilerin anlamlı olup olmadığı yorumlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Öğrenci gelir düzeyi, öğrenci başarısı, akademik başarı, gelir düzeyi ile başarı arasında ilişki

¹ Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi, Meslek Yüksekokulu, Uzman Öğr.El., mahmut.vural@yahoo.com.tr

A RESEARCH OF THE REALTIONSHIP BETWEEN THE ACADEMIC ACHIEVMENT AND INCOMELEVELS OF STUDENTS

ABSTRACT

The most important step for youth's careers whom ween trust our future is to complete their university education successfully, therefore the human resource can be seen as the maximum value in the community both for them themselves and for their country's future.

The main problems that students are facing in general education through out their lives are the educational problems, housing, nutrition, health and other problems (Korkmaz, Higher Education Youth Problems, 2000). When examined in details, we can distinguish that the basis of these problems are the economic problems. (As may be examined in detail, on the basis of these problems is the economic problems.) Difficulties experienced in the income level of the student with a significant relationship between the current situation is whether the income level to determine the amount that should be the case and is revealed by this study to obtain routes.

In addition that problems experienced by the students vary widely from person to person, because of being a student they try to raise their academic achievements higher than they are expected. (expected him to raise the academic achievement as possible.)

Starting our work from this point, Kyrgyzstan-Turkey Manas University, Vocational School students are being practiced to work for a research of the significant relationship between their income levels and academic achievements (of the survey explored a significant relationship between academic achievement) and have been working on other research to shed light on the subject is aimed. The data was collected with the help of survey research and was analized with the 20 th version of SPSS statistic Program, in the test analisys of hypothesis, Frequency (f) and percent age (%), it was discussed about the importance of relationship between the academic achievement and a studentin come withchi-square test.

Keywords: Income level of the student, student achievement, academic achievement, the relationship between income level and academic achievement.

GİRİŞ

Üniversiteler yaratıcı düşüncenin ve özgün fikirlerin serpilip geliştiği evrensel kurumlardır. Bu sebeple üniversiteler, öğrencilerin gelecekteki yaşamlarına yön ve şekil kazandırma, onları hayata hazırlayarak mesleki ve teknik açıdan kendilerini en üst düzeyde yetiştirmelerine yardımcı olma misyonunu üstlenmiştir. Öğrencilerin akademik başarılarını sadece üniversite eğitimlerini nerede, hangi şartlarda aldıkları değil, buldukları sosyo-psikolojik ortamda etkilemektedir. Bu nedenle, öğrencilerin eğitim aşamasında yüksek performans elde edebilmeleri amacıyla veliler ve öğretmenler tarafından öğrenciyi rahatsız edebilecek tüm etkenlerin minimize edilmesi gerekir.

Öğrencilerin eğitim hayatları boyunca genel olarak karşılaştıkları problemler başlıca öğretim ile ilgili problemler, barınma, beslenme, sağlık ve diğer problemleridir(Korkmaz, Yüksek Öğretim Gençliğinin Problemleri, 2000).

Öğrencilerin eğitim ve öğretimde başarılı olabilmeleri için eğitim-öğretim dışındaki problemlerin çözüme kavuşturulması derslerine olan ilgilerinin yüksek olmalarını

sağlayacaktır. Öğrencilerin çoğunluğunun ailesinden uzakta eğitim alması nedeniyle kişisel sorunlarının bizzat kendileri tarafından çözüme kavuşturulması gerekmektedir. Öğrenci sorunları incelendiğinde, büyük bir çoğunluğunun belli bir gelir miktarıyla giderilebileceğini akademik yayınlarda belirtilmektedir. Günümüz koşullarında öğrencilerin eğitim-öğretime daha yakından ilgi ve istek duymalarını sağlama, kısacası; diğer problemlerin büyük oranla çözümlenmiş olması açısından Manas Üniversitesi'ndeki öğrencilerin gelir düzeyleri akademik başarılarına oranlanarak aralarındaki ilişki tespit edilmeye çalışılmıştır. Çünkü eğitim-öğretim hayatında başarılı olanlar iş hayatına da çevresindeki kişilere oranla daha avantajlı konumda başlayacaklardır.

Toplumların refahında eğitimin önemi ve kalitesinin artması şüphesiz ki çok önemlidir. Her aşaması önemli olan eğitim düzeylerinin sonuncusu konumunda olan ve bireyin kendi kendine yeterliliğinin de, yani tek başına yaşaması nedeniyle yaşamına dair kararların büyük çoğunluğunu yine kendisinin aldığı üniversite hayatıdır.

Üniversite hayatı sadece derslerden oluşmayan, fizyolojik, kültürel ve çeşitli ihtiyaç ve beklentilerin bireyce devam ettiği süreçtir. İçinde bulunduğumuz ekonomik sistemde ihtiyaç ve beklentilerin belirli kısımları çeşitli kurum ve kuruluşlarca giderilmeye çalışılsa da çoğunluğun birey tarafından karşılanması gerekmektedir. Ayrıca gelir düzeyi yüksek olanların çeşitli imkânlardan gelir düzeyleri düşük olanlara oranla daha çok yararlandıkları herkesçe bilinmektedir. Ör: Üniversitede yabancı dil eğitimini yeterli bulmayan öğrencilerin kendi bütçeleriyle dışardaki özel yabancı dil kurslarına katılmaları. Bu da; öğrencinin yabancı dil ders geçme notunun diğer öğrencilere oranla daha başarılı olmasına neden olabilmektedir.

Bu çalışmamızda; Manas Üniversitesi Meslek Yüksekokulunda eğitim gören öğrencilerin gelir düzeylerinin akademik başarılarına olan etkisinin ölçülerek ve buna bağlı olarak gelir düzeyinin hangi limit aralığında öğrenci başarısı açısından fayda sağladığının tespitini yapmak, konu ile ilgili yapılacak diğer araştırmalara da ışık tutması amaçlanmıştır.

Öğrenci başarısının gelir düzeyinden etkilenip etkilenmediğinin belirlenmesi, etkilendiğinin tespit edilmesi halinde öğrencilerin performansını arttıracak düzeyde katkı sağlanması için çeşitli burs vb. yardımların temini konularındaki araştırmalara yön vermesi açısından önemlidir. Bu çalışma; öğrencilere yapılması istenilen burs türü veya diğer yardımların yapılmasında fikir vermesi açısından temel alınabilir.

LİTERATÜR TARAMASI

Erdoğan Gavcar, Meltem Ülkü, ve Seçil Ekmekçi'nin 2001 yılında ortaklaşa yapmış oldukları "Üniversite öğrencilerinin Başarıları Üzerine Etki Eden Faktörlerin Araştırılması" konulu araştırmanın neticesinde lise öğrencilerinin aile geliri ile akademik başarıları arasında ilişki olmadığı tespit edilmiştir. Lakin üniversite öğrencilerinin ise; tam tersine akademik başarı ile gelir düzeyleri arasında anlamlı ilişki olduğu sonucuna varılmıştır (Gavcar, Ülkü, & Ekmekçi, 2001).

Uğur Böyük, Nagihan Tanık ve Sibel Saraçoğlu'nun ortaklaşa yapmış oldukları "İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Bilimsel Süreç Beceri Düzeylerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi" konulu araştırmanın neticesinde; ortaokul öğrencilerinin aile gelirleri ile akademik başarıları anlamlı ilişki olduğu, geliri belli seviye üzerinde olan öğrencilerin daha başarılı oldukları sonucuna varılmıştır (Böyük, Tanık, & Saraçoğlu, 2011).

Anadolu psikiyatri dergisinin 2002 yılında yayınlanan “Üniversite öğrencilerinde depresif belirtiler ve sosyodemografik özelliklerle ilişkisi” konulu araştırmada ise; öğrencilerin en çok aile gelir düzeylerinden etkilendikleri ve bunu psikolojik sorun yaptıkları sonucu ortaya konulmuştur.

Güzin Subaşı'nın 2007 yılında yapmış olduğu “Üniversite Öğrencilerinde Sosyal Kaygıyı Yordayıcı Bazı Değişkenler” konulu araştırmasının verilerine göre ailenin gelir düzeyinin gençlerin sosyal kaygı düzeylerine ilişkin yordayıcı rolünü belirlemek amacıyla yapılan regresyon analizi sonucunda anlamlı etki bulunmamıştır (Özdel, Bostancı, Özdel, & Oğuzhanoglu, 2002).

Renan Şeker, Derya Çınar ve Abdülkadir Özkaya'nın 2004 yılında ortaklaşa yapmış oldukları “Çevresel Faktörlerin Üniversite Öğrencilerinin Başarı Düzeyine Etkileri” konulu araştırmada ise; ailenin gelir düzeyi ile akademik başarı arasında anlamlı bir ilişki olmadığı sonucu ortaya konulmuştur (Şeker, Çınar, & Özkaya, 2004).

Elif Güngör'ün 2009 yılında yapmış olduğu “İlköğretim 5. Sınıf Öğrencilerinin Kitap Okuma Alışkanlığı ile Türkçe Dersi Akademik Başarıları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi” konulu Yüksek Lisans tezinde; aile gelir düzeyi yüksek öğrencilerin diğer öğrencilere nazaran boş zamanlarını daha çok kitap okuyarak değerlendirdiği, ailelerin daha çok çocuklarına kitap aldıkları ortaya konmakta, akademik başarısı yüksek olan öğrencilerin de daha çok kitap okumaya eğilimli oldukları, evlerinde kitaplık bulduklarını sonucuna varılmıştır (Güngör, 2009).

Rıfki Henden'in 2006 yılında yapmış olduğu “Üçüncü Yılda Sınavsız Geçiş Uygulamaları: Alaplı Meslek Yüksekokulu Örneği” konulu araştırmada aile gelir düzeyi yüksek olan öğrencilerin doğru oranda başarılı olmalarına rağmen, aile gelir düzeyi düşük öğrencilerin diğerlerine oranla daha başarılı oldukları sonucu ortaya konmuştur (Henden, 2006).

Mustafa Koç, Selahattin Avşaroğlu ve Adem Sezer'in 2004 yılında ortaklaşa yapmış oldukları “Üniversite öğrencilerinin Akademik Başarıları İle Problem Alanları Arasındaki İlişki” konulu araştırmalarının sonuçlarına göre; ekonomik düzeyi düşük öğrencilerin akademik başarılarının yüksek olduğu ama gelir düzeyi ile akademik başarı arasında çok yüksek anlamlı ilişki olmadığı sonucu ortaya konmuştur (Koç, Avşaroğlu, & Sezer, 2004).

Kürşat Yenilmez ve Ayşegül Duman'ın 2006 yılında yapmış oldukları “İlköğretimde Matematik Başarısını Etkileyen Faktörlere İlişkin Öğrenci Görüşleri” konulu araştırmalarında Aylık gelir düzeyi yüksek olan öğrencilerin, gelir düzeyi daha düşük olan öğrencilere oranla metot, öğretmen, aile ve ortam faktörlerinden daha fazla etkilendikleri sonucuna ulaşılmıştır (Yenilmez & Duman, 2008).

Ayşe Korkmaz, 2000 yılında yayınladığı “Yüksek Öğretim Gençliğinin Problemleri” konulu makalesinde üniversite gençlerinin öğretim giderleri ile ilgili problemlerin diğer problemlerine ağır bastığı, neticede öğrencinin aile gelir düzeyinin bununla direkt ilişkili olduğu görüşü savunmuştur (Korkmaz, Yüksek Öğretim Gençliğinin Problemleri, 2011).

YÖNTEM

Bu çalışma; Meslek Yüksekokulu öğrencilerinin akademik genel not ortalamasının 1. Sınıf öğrencilerinde henüz belirlenmemesi nedeniyle Manas Üniversitesi Meslek Yüksekokulu 2. ve 3. sınıf öğrencileri ile sınırlı, öğrencilerin beyanatu ve öğrenci başarısı

olarak genel akademik ortalamaların dikkate alınması ile sınırlıdır. Literatür, tarama modeli kullanılarak konu ile ilgili yayınlanmış akademik makale ve tezler incelenmiştir. Veri toplama aracı olarak anket uygulaması kullanılmıştır. Anket uygulaması yardımı ile toplanılan veriler SPSS istatistik programının 20. versiyonu ile analiz edilerek hipotezlerin test edilmesinde frekans (f) ve yüzde (%) kullanılarak Ki-kare testi ile akademik başarı ve öğrenci geliri arasındaki ilişkilerin anlamlı olup olmadığı yorumlanmıştır.

2011-2012 eğitim ve öğretim yarıyılı Meslek Yüksekokulunda öğrenim gören öğrenci sayısı 140 olup, %95 güven aralığı ve %5 hata oranı ile örneklem büyüklüğü 103 olarak belirlenmiştir. Hazırlık sınıfı ve 1. Sınıf öğrencilerinin akademik not ortalamalarının henüz belirlenmemiş olması nedeniyle anketler 2. ve 3. sınıf öğrencilerinden toplam 64 kişiye uygulanmış, kaydı silinenler, atılanlar ve donduranlar hariç tutulmuştur.

Bu araştırmada; genel akademik not ortalamasının öğrencinin akademik başarısını gösterdiği, öğrencilerin beyanatlarının doğru kabul edileceği, öğrencilerin tüm ihtiyaç ve beklentilerinin başkaları tarafından sağlanmadığı varsayılacaktır.

BULGULAR

Araştırmanın problem cümlesi çerçevesinde çözümlenmesi gereken alt problemler aşağıdaki gibi sıralanmaktadır.

1. Aylık gelir düzeyinin akademik başarıya etkisi nedir?
2. Aylık gelir miktarının akademik başarıya olan oranı anlamlı mıdır?
3. Kırgızistan'daki akademik başarı için öğrencinin aylık gelirin min. Max. ve optimum değerleri ne kadardır?
4. Öğrencinin aylık gelirin harcama alanlarına göre dağılımı nedir? (Barınma, beslenme, eğitim ve eğlence ve diğer giderler)

Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi Meslek Yüksekokulu'nun Öğrenci İşleri Dairesi Başkanlığı'ndan alınan güncel öğrenci sayıları Tablo 1'deki gibidir. (Kayıt donduranlar, başarısız olup kaydı silinenler vb. dâhil edilmiştir.)

Tablo 1: Manas Üniversitesi Meslek Yüksekokulu 2011-2012 Akademik Yılı Öğrenci Sayıları (Güncel Öğrenci Sayıları, 2012)

PROGRAMLAR	HAZIRLIK		TOPLAM	ÖNLİSANS		TOPLAM	GENEL TOPLAM
	KIZ	ERKEK		KIZ	ERKEK		
Büro Yönetimi Ve Yönetici Assistanlığı	18	7	25	30	4	34	59
İnşaat	7	14	21	19	34	53	74
Muhasebe	17	6	23	34	4	38	61
Otomotiv	6	19	25	0	15	15	40
TOPLAM:	48	46	94	83	57	140	234

Anket verilerinin SPSS v20 programıyla elde edilen bulguları aşağıdaki gibidir.

Tablo 2: Öğrencilerin demografik verileri

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
Cinsiyetiniz?				
?	1	1,6	1,6	1,6
Kız	35	54,7	54,7	56,3
Erkek	28	43,8	43,8	100,0
Toplam	64	100,0	100,0	
Yaşınız?				
18,00	2	3,1	4,1	4,1
19,00	3	4,7	6,1	10,2
20,00	24	37,5	49,0	59,2
21,00	13	20,3	26,5	85,7
22,00	7	10,9	14,3	100,0
Toplam	49	76,6	100,0	
Eksik Sistem	15	23,4		
Toplam	64	100,0		
Programınız?				
Büro Yönetimi	13	20,3	20,3	20,3
Muhasebe	19	29,7	29,7	50,0
İnşaat	30	46,9	46,9	96,9
Otomotiv	2	3,1	3,1	100,0
Toplam	64	100,0	100,0	
Sınıfınız?				
2. Sınıf	46	71,9	71,9	71,9
3. Sınıf	18	28,1	28,1	100,0
Toplam	64	100,0	100,0	

Tablo 2'deki demografik verileri incelediğimizde; öğrencilerin %57,8'inin 20-21 yaş aralığında olduğu anlaşılmaktadır. Ankete katılan öğrencilerin en büyük gurubunun % 46,9'u inşaat programı olduğu görülmektedir. Anket uygulanan eğitim kurumunda sadece İnşaat Programında 3. Sınıf olması diğer programların 2. Sınıftan mezun vermesi nedeniyle bu gurubun daha fazla olduğu ve ankete katılan öğrencilerin en büyük gurubunun % 71,9'uu ise 2.sınıflar olduğu görülmektedir. Benzer bir şekilde anket uygulanan eğitim kurumunda sadece İnşaat Programında 3. Sınıf olması diğer programların 2. Sınıftan mezun vermesi nedeniyle bu gurubun daha fazla olduğu görülmüştür.

Tablo 3: Öğrencilerin doğum yerleri

Soru1: Doğum yeriniz neresi?

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
Çüy	17	26,6	26,6	26,6
Oş	11	17,2	17,2	43,8
Talas	4	6,3	6,3	50,0
Issık-Köl	11	17,2	17,2	67,2
Geçerli Narın	5	7,8	7,8	75,0
Batken	5	7,8	7,8	82,8
Calal-abad	10	15,6	15,6	98,4
Diğer	1	1,6	1,6	100,0
Toplam	64	100,0	100,0	

Tablo 3’de öğrencilerin doğum yerlerine göre frekans dağılımlarını incelediğimizde ise; %26,6’sının Çüy bölgesinden geldiği, %1,6’sının yabancı memleketten geldiği, %6,3’nün ise Talas bölgesinden geldiği anlaşılmaktadır.

Tablo 4: Öğrencilerin nerede ikamet ettikleri ve ailelerinin ortalama gelir düzeyleri

Soru 2: Nerede ikamet etmektesiniz?

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
Ailemin Yanında	17	26,6	26,6	26,6
Akrabamın Yanında	18	28,1	28,1	54,7
Yatakhane	8	12,5	12,5	67,2
Geçerli Kiralık evde (arkadaşlarla)	19	29,7	29,7	96,9
Kiralık evde (yalnız)	1	1,6	1,6	98,4
Diğer	1	1,6	1,6	100,0
Toplam	64	100,0	100,0	

Tablo 4’de öğrencilerin %29,7’si arkadaşları ile beraber kiralık bir evde kalmaktadırlar. Ailesi ya da akrabası ile birlikte kalan gruplar toplandığında %54,7 olduğu görülmekte, bu durumda öğrencilerin büyük çoğunluğunun kira vermediği sonucunavarılabılır.

Tablo 5: Öğrenci ailelerinin aylık ortalama gelir düzeyleri

Soru 3: Ailenizin ortalama aylık geliri hangi düzeydedir?

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
8000 soma kadar	24	37,5	38,7	38,7
8000-9500 som	19	29,7	30,6	69,4
9501-15000 som	9	14,1	14,5	83,9
15001-30000 som	9	14,1	14,5	98,4
30001 som veya üzeri	1	1,6	1,6	100,0
Toplam	62	96,9	100,0	
Eksik Sistem	2	3,1		
Toplam	64	100,0		

Tablo 5’de öğrenci ailelerinin aylık gelirlerinin %67,2’sinin 9500 soma kadar olduğu görülmektedir. Bu itibarla velilerin özellikle dar gelirli grupta yer aldığı söylenebilir.

Tablo 6: Öğrencilere aileleri tarafından sunulan aylık harçlık miktarı

Soru 4: Ailenizin harcamanız için size sunduğu harçlık aylık ne kadardır?

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
500 soma kadar	6	9,4	9,7	9,7
501-1000 som	11	17,2	17,7	27,4
1001-1500 som	6	9,4	9,7	37,1
1501-2000 som	18	28,1	29,0	66,1
2001 ve üzeri	21	32,8	33,9	100,0
Toplam	62	96,9	100,0	
Eksik Sistem	2	3,1		
Toplam	64	100,0		

Tablo 6’da görüleceği üzere öğrencilerin %60,9’u 1501 som ve üzeri aylık ailesinden gelir sağlamaktadır. Daha sonra değinileceği üzere öğrenci aylık gelirinin en büyük gurubunu aile yardımı oluşturmaktadır. Bu durumda öğrencilerin ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla ailelerine büyük oranda bağımlı olduğu söylenilir. Nitekim ailesi ve akrabasıyla kalan öğrenci gurubunda incelemeye dâhil edildiğinde bu durum görüşümüzü daha da desteklemektedir.

Tablo 7: Öğrencilerin aylık ekstra gelir miktarları

Bir işte çalışıyorsanız, burs veya yardım alıyorsanız eğer, aylık toplam ne kadardır?

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
500 soma kadar	21	32,8	37,5	37,5
501-1000 som	11	17,2	19,6	57,1
1001-1500 som	7	10,9	12,5	69,6
1501-2000 som	6	9,4	10,7	80,4
2001 ve üzeri	11	17,2	19,6	100,0
Toplam	56	87,5	100,0	
Eksik Sistem	8	12,5		
Toplam	64	100,0		

Tablo 7’de görüleceği üzere %50’sinin ailesinin yardımları dışında aylık 1000 soma kadar ek gelire sahip olduğu tespit edilmektedir. Buradan hareketle bu gelirlerin büyük kısmının öğrenci bursları olduğu ifade edilebilir.

Tablo 8: Öğrencilerin aylık toplam gelir miktarları

Toplam geliriniz (ailenizden, burslardan, yardımlardan ve çalışarak kazandığınız gelir) aylık toplam ne kadardır?

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
1000 soma kadar	10	15,6	16,4	16,4
1001-2000 som	8	12,5	13,1	29,5
2001-3000 som	17	26,6	27,9	57,4
3001-4000 som	10	15,6	16,4	73,8
4001 ve üzeri	16	25,0	26,2	100,0
Toplam	61	95,3	100,0	
Eksik Sistem	3	4,7		
Toplam	64	100,0		

Tablo 8 incelendiğinde dağılımlar arası nispeten bir denge görülmele birlikte %26,6 oranında 2001-3000 som aralığında öğrencilerin yoğunlaştığı görülmektedir. Bu durum ailesinden 15001 soma kadar yardım alan ve 1000 soma kadar ek gelire sahip (burs olduğu düşünülen) öğrenci profili görüşümüzü desteklemektedir. Kısaca ifade etmek gerekirse öğrencilerin aile yardımları ve bursları dışında gelirlerinin olmadığı, aylık ortalama gelirlerinin de 2500 som dolaylarında olduğu söylenebilir.

Tablo 9: Öğrencilerin barınma ihtiyaçlarını karşılamak için harcadıkları aylık gider miktarları

Barınma ihtiyacını gidermek için yaklaşık aylık toplam ne kadar para harcıyorsunuz (Kira vb.)?					
	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde	
Geçerli	500 soma kadar	7	10,9	16,3	16,3
	501-1500 som	9	14,1	20,9	37,2
	1501-2500 som	16	25,0	37,2	74,4
	2501-3500 som	8	12,5	18,6	93,0
	3501 ve üzeri	3	4,7	7,0	100,0
	Toplam	43	67,2	100,0	
Eksik	Sistem	21	32,8		
Toplam	64	100,0			

Tablo 9’da görüldüğü gibi %25’inin 1501-2500 som gider harcayarak barınma ihtiyaçlarını giderdikleri anlaşılmaktadır.

Tablo 10: Öğrencilerin beslenme ihtiyaçlarını karşılamak için harcadıkları aylık gider miktarları

Beslenme ihtiyaçlarını gidermek için aylık yaklaşık ne kadar para harcıyorsunuz?					
	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde	
Geçerli	1000 soma kadar	18	28,1	28,1	28,1
	1001-1500 som	16	25,0	25,0	53,1
	1501-2000 som	13	20,3	20,3	73,4
	2001-2500 som	10	15,6	15,6	89,1
	2501 ve üzeri	7	10,9	10,9	100,0
	Toplam	64	100,0	100,0	

Tablo 10’de görüldüğü gibi gruplar arası dağılım nispeten dengeli olup, en büyük grubu %28,1’inin 1000 soma kadar olduğu anlaşılmaktadır.

Tablo 11: Öğrencilerin kırtasiye ve ulaşım ihtiyaçlarını karşılamak için harcadıkları aylık gider miktarları

Kurs, Kırtasiye ve ulaşım ihtiyaçlarını gidermek için aylık yaklaşık ne kadar para harcıyorsunuz? (Fotokopi, minibüs, Kitap, Defter vb.)

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
Geçerli	500 soma kadar	16	25,0	25,0
	501-1000 som	21	32,8	32,8
	1001-1500 som	12	18,8	18,8
	1501-2000 som	8	12,5	12,5

2001 ve üzeri	7	10,9	10,9	100,0
Toplam	64	100,0	100,0	

Tablo 11’de görüldüğü üzere %57,8 ile 1000 soma kadar öğrenciler kurs, kırtasiye ve ulaşım ihtiyaçlarını gidermek üzere aylık harcama yapmaktadırlar.

Tablo 12: Öğrencilerin eğlence ve spor ihtiyaçlarını karşılamak için harcadıkları aylık gider miktarları

Eğlence ve spor için aylık yaklaşık ne kadar para harcıyorsunuz? (Disco, kafe, sinema, tiyatro, spor vb.)

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
500 soma kadar	28	43,8	46,7	46,7
501-1000 som	19	29,7	31,7	78,3
1001-1500 som	6	9,4	10,0	88,3
1501-2000 som	4	6,3	6,7	95,0
2001 ve üzeri	3	4,7	5,0	100,0
Toplam	60	93,8	100,0	
Eksik Sistem	4	6,3		
Toplam	64	100,0		

Tablo 12’de görüldüğü gibi öğrenciler %43,8 ile 500 soma kadar harcayan grup en büyük kitleyi oluşturmaktadır. Nispeten gelirleri düşük olduğu söylenebilecek öğrencilerin öncelikle temel ihtiyaçları olan barınma ve beslenmeye yoğunlaştıkları görülmektedir. Buradan hareketle öğrencilerin deşarj için yeterince gelire sahip olmadığı dolayısıyla motivasyonlarının etkilenebileceği söylenebilir.

Tablo 13: Öğrencilerin akademik başarılarının yüksek olması amacıyla aylık olarak sahip olmayı öngördükleri gelir miktarları

Akademik başarınızın yüksek olması amacıyla sizce aylık toplam gelirinizin ne kadar olması gerekir?

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
1000 soma kadar	3	4,7	4,8	4,8
1001-2000 som	1	1,6	1,6	6,5
2001-3000 som	8	12,5	12,9	19,4
3001-4000 som	14	21,9	22,6	41,9
4001 ve üzeri	36	56,3	58,1	100,0
Toplam	62	96,9	100,0	
Eksik Sistem	2	3,1		
Toplam	64	100,0		

Tablo 13'deki verilerden anlaşıldığı üzere akademik başarılarının yüksek olması amacıyla aylık gelirlerinin ne kadar olması gerektiğine verdikleri cevapta öğrencilerin büyük gurubunu teşkil eden %56,3 kısmının 4001 som ve üzerinde olduğu görülmektedir.

Buradan hareketle öğrencilerin aylık gelirlerine yapılacak 1000-1500 som arası bir katkı, beklentilerini karşılayabilecek miktar olduğu düşünülebilir. Bundan sonraki yapılacak benzeri çalışmalarda bu sorunun tecihlerinin daha yüksek (ör: 3000 somdan başlatılabilir) verilmesinde yarar görülmektedir.

Tablo 14: Öğrencilerin 2009-2010 eğitim ve öğretim yılı akademik not ortalamaları

2009-2010 yıl sonu akademik not ortalamanız kaçtır?

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
2'ye kadar	9	14,1	14,1	14,1
2,01-2,50	14	21,9	21,9	35,9
Geçerli 2,51-3	23	35,9	35,9	71,9
3,01-3,50	15	23,4	23,4	95,3
3,51-4	3	4,7	4,7	100,0
Toplam	64	100,0	100,0	

Tablo 14'de nispeten dengeli dağılım görülmekle birlikte ankete katılan öğrencilerin ağırlıklı olarak (%35,9) 2,51-3 akademik not ortalamasına sahip oldukları anlaşılmaktadır. Bu durum öğrenci dağılımının başarıyı incelemesinde ortalama öğrenci profilinde olduğunu söyleyebiliriz.

Tablo 15: Öğrencilerin ekonomik giderlerinin aylık durumlarını etkileyip etkilemediklerine ilişkin görüşleri

Ekonomik durumunuz akademik başarılarınızı etkilemekte midir? Etkilediğini düşünüyorsanız eğer, sizce ekonomik gelirin artırılmasına yönelik görüşleriniz nelerdir?

	Frekans	Yüzde	Geçerli Yüzde	Kümülatif Yüzde
Geçerli Evet	17	26,6	73,9	73,9
Hayır	6	9,4	26,1	100,0
Toplam	23	35,9	100,0	
Eksik Sistem	41	64,1		
Toplam	64	100,0		

Tablo 15'de görüldüğü üzere öğrenciler aylık ekonomik gelirlerini arttırabilmek amacıyla ifade ettikleri görüşler aşağıda maddeler halinde belirtilmektedir.

1. Öğle yemeklerinin daha ucuza sunulması
2. Kantindeki gıdaların ucuzlatılması
3. Haftalık ders programının yeniden düzenlenmesi ve derslerin bir araya sıkıştırılmasıyla boş günlerin sayısının artırılması, neticede öğrencinin boş vakitlerde dışarda hem pratik yapması hemde gelir elde etmesi
4. Bursların yükseltilmesi

5. Derslerin günlük saatinin biraz daha azaltılarak yorgunluğun önüne geçilmesi ve bu sayede motivasyonun yükseltilmesi

6. Öğrencilerin iş bulmalarına yardımcı olunması

Bu soruya katılımın düşük olması nedeniyle elde edilen veriler güvenilirlik açısından düşük olarak görülebilir ancak, diğer aylık gelir ve harcamalara verilen yanıtlara bakıldığında realist olduğu gözlemlenen öğrencilerin bu soruda dileklerini açıkça belirtmedikleri düşünülmektedir.

Tablo 16: Öğrenci Aylık Gelirleri ve Akademik Not Ortalamaları

	2,50'ye kadar	2,51-3	3,01 ve üzeri	Toplam
2000 soma kadar	7	4	7	18
2001-3000 som	6	6	5	17
3001 ve üzeri	7	13	6	26
Toplam	20	23	18	61

Tablo 17: Öğrencilerin aylık gelirleri ile akademik başarıları arasındaki ilişkiyi ölçmeye yönelik Ki-Kare testi

Chi-Square Tests			
	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)
Pearson Chi-Square	9,796 ^a	16	,877
Likelihood Ratio	11,088	16	,804
Linear-by-Linear Association	,001	1	,973
N of Geçerli Cases	61		

Tablo 16 incelendiğinde öğrencilerin gelir düzeyleri ile akademik başarıları arasında anlamlı bir ilişki bulunmaktadır. Akademik başarıları düşük (2,50'ye kadar) ve akademik başarıları yüksek (3,01 ve üzeri) öğrencilerde gelir artışına bağlı bir farklılık görülmezken, ortalama (2,51-3) öğrencilerde % 130 bir artış görülmektedir. Buradan hareketle öğrenci gelirindeki artışın ortalama akademik başarıları kısmı etkilediğini ifade edebiliriz. Yapılacak genişletilmiş çalışmalarla bu analiz daha hassas sonuçlar verebilir. Çünkü anket uygulanan örneklemin akademik not ortalamasının ağırlıklı olarak 2,51-3 (% 35,9) aralığında olması nedeniyle daha yüksek başarıya sahip öğrenciler üzerinde tekrarlanması yarar görülmektedir. Tabloya dair istatistiksel veriler Tablo 17'de verilmektedir.

SONUÇ ve ÖNERİLER

Yarının iş dünyasında yer alacak ve temel görevleri eğitim olan öğrencilerin akademik başarılarının artırılması gelecek açısından önem teşkil etmektedir. Temel görevi olan eğitimi öğretimle yerine getirmeye çalışan öğrencilerin problemlerinin tespiti ve bu problemlerin mümkün olan asgari düzeylere indirgenmesinin sayesinde öğretime yoğunlaşacağı, dolayısıyla başarılarının artacağı düşünülmektedir. Konu ile ilgili yapılan literatür taramasında genellikle Maslow'cu bir yaklaşımla öğrencilerin problemlerinin tespitinde barınma, beslenme gibi temel ihtiyaçlar çerçevesinde yaklaşıldığı tespit edilmiştir. Daha insani bir açıdan yaklaşılacak olursa sosyo-psikolojik etmenlerinde göz önünde bulundurulmasında yarar vardır. Çünkü her açıdan dengeli ve sağlıklı yetişen geleceğin kuşakları iş dünyası yanında toplumunda gelişmesinde itici bir güçle ivme kazandıracaktır.

Bu amaçların incelenmesi amacıyla gerçekleştirilen bu çalışma Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi Meslek Yüksekokulu öğrencilerine uygulanan ve daha önce geçerliliği denenmiş yerel imkân ve şartlara göre geliştirilmiş anketlerin analizi SPSS İstatistik programının 20. versiyonu yardımı ile gerçekleştirilmiştir. 2011-2012 eğitim ve öğretim yarıyılı Meslek Yüksekokulunda öğrenim gören öğrenci sayısı 140 olup, %95 güven aralığı ve %5 hata oranı ile örneklem büyüklüğü 103 olarak belirlenmiştir. Hazırlık sınıfı ve 1. Sınıf öğrencilerinin akademik not ortalamalarının henüz belirlenmemiş olması nedeniyle anketler 2. ve 3. sınıf öğrencilerinden toplam 64 kişiye uygulanmış, kaydı silinenler, atılanlar ve donduranlar hariç tutulmuştur.

Çalışmada; öğrenci gelirlerinin akademik başarılarına etkileri kapsamlı gelir-gider incelenmesi neticesinde özellikle akademik başarıları ortalama düzeyde gerçekleşen dolayısıyla daha sosyal olduğu düşünülen gurubun, akademik başarıları düşük ve yüksek olan guruplara oranla daha fazla olduğu tespit edilmiştir. Örneklem yoğunluğunun akademik başarısının ortalama düzeyde ağırlıklı olması nedeniyle sonuçlar etkilenmiş olabilir. Bundan sonra yapılacak çalışmalarda göz önünde bulundurulmasında fayda görülen bu durum akademik başarılarının 3 ve üzeri olan öğrencilere uygulanmasıyla pekiştirilebilir.

Öğrenci gelirlerinin arttırılmasının akademik başarılarına katkı sağlayacağı da yine öğrenciler tarafından belirtilmektedir. Öğrenciler bu konuda biraz daha realist bir yaklaşımla sadece gelirlerinin arttırılmasına yönelik çözüm önerileri üretmemiş, ayrıca giderlerinin azaltılmasına yönelik görüş ve önerilerini de beyan etmişlerdir.

Öğrenci akademik başarıları ve gelirleri arasındaki ilişkiyi ortaya koymak amacıyla gerçekleştirilen bu çalışma, öğrencilerin problemlerinin temelinde büyük oranda ekonomik sorunların ya da daha fazla gelirle çözümlenebilecek problemlerin olduğunu tespit etmekte ve öğrenci aylık gelirlerinin artırılması ve giderlerinin azaltılmasına yönelik çözüm önerileri geliştirmektedir. Bundan sonra yapılacak akademik çalışmalara temel veri sağlaması ve tecrübe edinmeleri umudu taşımaktadır.

KAYNAKÇA

Güncel Öğrenci Sayıları. (2012, 01 02). 01 02, 2012 tarihinde Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi Öğrenci İşleri Dairesi Başkanlığı: <http://oidb.manas.kg/ss.php> adresinden alındı

Böyük, U., Tanık, N., & Saraçoğlu, S. (2011). İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Bilimsel Süreç Beceri Düzeylerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi. *TUBAV Bilim Dergisi*, 4(1), 20-30.

Gavcar, E., Ülkü, M., & Ekmekçi, S. (2001). Üniversite Öğrencilerinin Başarıları Üzerine Etki Eden Bazı Faktörlerin Araştırılması (Muğla Üniversitesi İ.İ.B.F. Örneği). *Muğla Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*(5), 19-29.

Güngör, E. (2009). *İlköğretim 5. Sınıf Öğrencilerinin Kitap Okuma Alışkanlığı İle Türkçe Dersi Akademik Başarıları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi (Y.L. Tezi)*. Çukurova: Çukurova Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Henden, R. (2006). Üçüncü Yılda Sınavsız Geçiş Uygulamaları: Alaplı Meslek Yüksekokulu Örneği. *ZKÜ Sosyal Bilimler Dergisi*, 2(4), 157-168.

Koç, M., Avşaroğlu, S., & Sezer, A. (2004). Üniversite Öğrencilerinin Akademik Başarıları ile Problem Alanları Arasındaki İlişki. *Selçuk Ün. Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*(11), 483-497.

Korkmaz, A. (2000). Yüksek Öğretim Gençliğinin Problemleri. *Milli Eğitim Dergisi*(145), 45.

Korkmaz, A. (2011, 12 15). *Yüksek Öğretim Gençliğinin Problemleri*. 12 15, 2011 tarihinde Milli Eğitim Bakanlığı'nın Web Sitesi: <http://yayim.meb.gov.tr/dergiler/145/korkmaz.htm> adresinden alındı

Özdel, L., Bostancı, M., Özdel, O., & Oğuzhanoglu, N. K. (2002). Üniversite Öğrencilerinde Depresif Belirtiler ve Sosyodemografik Özelliklerle İlişkisi. *Anadolu Psikiyatri Dergisi*(3), 155-161.

Şeker, R., Çınar, D., & Özkaya, A. (2004). Çevresel Faktörlerin Üniversite Öğrencilerinin Başarı Düzeyine Etkileri. *XIII. Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultayı*. Malatya: İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi.

Yenilmez, K., & Duman, A. (2008). İlköğretimde Matematik Başarısını Etkileyen Faktörlere İlişkin Görüşleri. *KTMÜ Sosyal Bilimler Dergisi*(19).

EK:1

**KIRGIZİSTAN-TÜRKİYE MANAS ÜNİVERSİTESİ
MESLEK YÜKSEKOKULU ÖĞRENCİLERİNİN AİLEVİ GELİR DÜZEYLERİ
İLE AKADEMİK BAŞARILARI ARASINDAKİ İLİŞKİYİ ÖLÇMEYE YÖNELİK
ANKET**

Bu veri toplama aracı, Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi Meslek Yüksekokulu öğrencilerinin gelir düzeyleri ile akademik başarıları arasında anlamlı bir ilişkinin olup olmadığının saptanması amacıyla hazırlanmıştır. Bu amaçla sizlerin görüş ve önerilerinize ihtiyaç duyulmaktadır.

Anketlerde adınızı belirtmenize gerek yoktur. Ankete vereceğiniz samimi ve doğru yanıtlar, araştırma bulgularının gerçeğe uygunluk derecesini yükseltecektir.

Saygularımızla...

**Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi
Meslek Yüksekokulu**

Cinsiyetiniz : Kız Erkek
Yaşınız : .....
Programınız : Büro Yönetimi Muhasebe
 İnşaat Otomotiv
Sınıfınız : 2. Sınıf 3. Sınıf
Şehriniz :
.....

1. Memleketiniz neresi?

- Çüy Oş
 Talas Issık-Köl
 Narın Batken
 Calal-abad Diğer.....

2. Nerede ikamet etmektesiniz?

- Ailemin yanında Akrabamın yanında
 Yatakhane Kiralık evde (arkadaşlarla)
 Kiralık evde (yalnız olarak) Diğer.....

3. Ailenizin ortalama aylık geliri hangi düzeydedir?

- 8000 soma kadar 8.000 - 9.500 som
 9.501 - 15.000 som 15.001 - 30.000 som
 30.001 som veya üzeri

4. Ailenizin harcamanız için size sunduğu harçlık aylık ne kadardır?

- 500 soma kadar 501 - 1000 som arası
 1001 - 1500 som arası 1501 - 2000 som arası
 2001 ve üzeri

AKADEMİK BAKIŞ DERGİSİ

Sayı: 35 Mart – Nisan 2013

Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler E-Dergisi

ISSN:1694-528X İktisat ve Girişimcilik Üniversitesi, Türk Dünyası
Kırgız – Türk Sosyal Bilimler Enstitüsü, Celalabat – KIRGIZISTAN

<http://www.akademikbakis.org>

5. Bir işte çalışıyorsanız, burs veya yardım alıyorsanız eğer, aylık toplam ne kadardır?
- 500 soma kadar 501 - 1000 som arası
 1001 - 1500 som arası 1501 - 2000 som arası
 2001 ve üzeri
6. Toplam geliriniz (ailenizden, burslardan, yardımlardan ve çalışarak kazandığınız gelir) aylık toplam ne kadardır?
- 1000 soma kadar 1001 - 2000 som arası
 2001 - 3000 som arası 3001 - 4000 som arası
 4001 ve üzeri
7. Barınma ihtiyacını gidermek için yaklaşık aylık toplam ne kadar para harcıyorsunuz (Kira vb.)?
- 500 soma kadar 501 - 1500 som arası
 1501 - 2500 som arası 2501 - 3500 som arası
 3501 ve üzeri
8. Beslenme ihtiyaçlarını gidermek için aylık yaklaşık ne kadar para harcıyorsunuz?
- 1000 soma kadar 1001 - 1500 som arası
 1501 - 2000 som arası 2001 - 2500 som arası
 2501 ve üzeri
9. Kurs, Kırtasiye ve ulaşım ihtiyaçlarını gidermek için aylık yaklaşık ne kadar para harcıyorsunuz? (Fotokopi, minibüs, Kitap, Defter vb.)
- 500 soma kadar 501 - 1000 som arası
 1001 - 1500 som arası 1501 - 2000 som arası
 2001 ve üzeri
10. Eğlence ve spor için aylık yaklaşık ne kadar para harcıyorsunuz? (Disco, kafe, sinema, tiyatro, spor vb.)
- 500 soma kadar 501 - 1000 som arası
 1001 - 1500 som arası 1501 - 2000 som arası
 2001 ve üzeri
11. Akademik başarınızın yüksek olması amacıyla sizce aylık toplam gelirinizin ne kadar olması gerekir?
- 1000 soma kadar 1001 - 2000 som arası
 2001 - 3000 som arası 3001 - 4000 som arası
 4001 ve üzeri

AKADEMİK BAKIŞ DERGİSİ

Sayı: 35 Mart – Nisan 2013

Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler E-Dergisi

ISSN:1694-528X İktisat ve Girişimcilik Üniversitesi, Türk Dünyası
Kırgız – Türk Sosyal Bilimler Enstitüsü, Celalabat – KIRGIZİSTAN

<http://www.akademikbakis.org>

12. 2009-2010 yıl sonu akademik not ortalamanız kaçtır?

- 2'ye kadar 2,01 - 2,50
 2,51 - 3 3,01 - 3,50
 3,51 - 4 arası

13. Ekonomik durumunuz akademik başarınızı etkilemekte midir? Etkilediğini düşünüyorsanız eğer, size ekonomik gelirin arttırılmasına yönelik görüşleriniz nelerdir?

.....
.....
.....
.....
.....

ANKET BİTTİ. CEVAPLADIĞINIZ İÇİN TEŞEKKÜRLER